

Niels Ravn: Det forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug, som vi her behandler, har meget tilfælles med sine forgængere, også med hensyn til det meget sene tidspunkt for lovforslagets fremsættelse. Der er dog også meget afgørende forskelle, et forhold, som jeg senere skal komme tilbage til. Forinden vil jeg fremkomme med nogle mere principielle betragtninger.

Det er nu tre år siden, det konservative folkeparti sagde fra over for den lovgivning, der her er tale om, ikke fordi vi er modstandere af at få oprettet flere selvstændige erhvervsvirksomheder, hverken inden for landbruget eller inden for andre erhverv — tværtimod er det en konservativ interesse, at vi har så mange selvstændige bedrifter som muligt; men en betingelse må det være, at de bedrifter, som oprettes, passer til tidens krav, og at finansieringen ikke først og fremmest sker over staten. Ved at begrænse den udlånsvirksomhed, der her er tale om, vil man ikke alene kunne aflaste statens udgiftsbudget, men tillige kunne begrænse en udvikling, der efter vor opfattelse er direkte i modstrid med den strukturrationalisering, der er i gang inden for landbruget henimod større driftsenheder.

Denne udvikling har flere årsager. En af dem er den økonomiske udvikling, der betinger, at indtægtsstigningen inden for landbruget har været væsentlig mindre end i andre erhverv. En anden er mekaniseringen og rationaliseringen, som fuldt ud kun kan udnyttes i de større bedrifter. Endelig er der den befolkningsmæssige udvikling med vandringerne fra land til by.

Det er efter vor opfattelse ikke mangelen på brug til de kvalificerede unge landmænd, men derimod mangelen på kvalificerede unge landmænd til de bestående brug, der bliver fremtidens problem. Jeg kunne i den forbindelse henvide til, at vi i øjeblikket er i den situation, at der er for få ansøgere til det ret beskedne antal brug, vi opretter i øjeblikket, navnlig i Jylland, til trods for den fortrinsstilling, som disse få unge, omkring 200 i tal, opnår i sammenligning med de tusinder, der etablerer sig i landbruget ved egen hjælp.

Da vi behandlede udlånsloven for 1958-59 i det høje ting, udtalte den højtærede landbrugsminister henvendt til mit partis ord-

fører, at for ham var det helt uafklaret, om det ville blive bondebruget eller husmandsbruget, der bedst ville evne at klare tingene, hvis landbruget fik vanskelige forhold. Jeg har vist lov til at sige, at vi siden da har fået anskuelsesundervisning i, hvorledes forholdene ligger. Jeg tænker på den redogørelse, vi har fået fra Det landøkonomiske Driftsbureau om forholdene i det sidst forløbne driftsår 1959-60, et driftsår, hvor landbrugsministeren vist vil medgive mig, at forholdene har været vanskelige for landbruget. Denne oversigt fortæller os, at husmandsbruget har haft en forrentningsprocent på 1, medens bondebruget dog har haft en forrentningsprocent på 4; skønt sidstnævnte procent langt fra kan betegnes som tilfredsstillende, er der dog en stor forskel i bondebrugets favør. Sådant kan tingene klares for os efterhånden; jeg synes blot, at det for nogle af os går lidt langsomt med erkendelsen. Jeg har også bemærket, at den højtærede landbrugsminister har udtalt for ikke så længe siden, at vi efter hans opfattelse havde 15 000-20 000 små brug, der burde saneres. Når man nu erkender denne tingenes tilstand, så forstår jeg ikke, at man ikke vil lytte til os og tage fat på problemets løsning, men i stedet vil fortsætte med en udstykning, som næsten alle erkender er forældet jordpolitik.

Nu vil nogen måske spørge: vil det konservative folkeparti da standse al udstykning? Hertil er at svare, at vi fremdeles finder det rimeligt at oprette nye brug i de tyndt befolkede egne, især i den vestlige del af Sønderjylland, og ligeledes på nyindvundne arealer med forsvarlig bonitet, men herudover må kræfterne samles om nedlægninger og sammenlægninger af de for små brug. Endvidere må der søges fremskaffet tillægsjord, hvor dette er muligt på frivillig basis. Det må i fremtiden også blive muligt at sammenlægge små brug med større, når det lille brugs jord ikke på nogen måde kan komme i betragtning som tillægsjord til bestående mindre brug. Herved fremmer vi ikke alene en jordpolitik, der er i overensstemmelse med tidens krav, men vi kommer det meget store antal af ældre husmænd til hjælp, der sidder med de for små brug og gerne vil sælge, men ikke kan, da den eneste køber, der